

تبیین نقش حضور زنان در فضاهای عمومی و شهری در راستای ارتقای فعالیت اجتماعی (نمونه موردی پارک بانوان)

منا باقری^۱، محمد رضا عطایی همدانی*

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کاشان، کاشان، ایران، monabagheri430@yahoo.com
۲- دکتری معماری و عضو هیئت علمی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کاشان، کاشان، ایران، Moh.ataeiehamedani.art@gmail.com

چکیده

ورود گسترده ی زنان به عرصه های اجتماعی نوید بخش استفاده بهینه از همه پتانسیل های نیروی انسانی است. کشور ایران نیز در سال های اخیر شاهد حضور گسترده زنان در آموزش عالی بوده است و هر چه حضور این افراد قوی تر باشد، آرمان های کشور در سند چشم انداز بهتر تحقق میابد. در این میان فضاهای شهری و معماری به عنوان بستر پاسخگویی به نیازها و فعالیت های بشری و ظرفی برای تعاملات اجتماعی شناخته می شوند. در واقع فضاهای معماری و شهری به عنوان عامل تعیین کننده در ایجاد مکان، فضاها، القای آرامش در فضا و احساس جاذبه برای مخاطبان عامل موثری است که نیازمند تمرکز بیشتر بر رابطه میان طراحی مکان و تأثیر آن بر اجتماع است، صرف نظر از کارکرد عمومی خود برای تمامی شهروندان به سبب تأثیرشان بر زنان مهم تلقی می گردند. از اهداف این تحقیق پاسخگویی به نیازهای معماری گروه های اجتماعی (بانوان) برای فعالیت های فرهنگی و همچنین تلاشی در جهت ارتقاء حس رضایت و خودباوری در زنان از طریق فعالیت در فضاهای فرهنگی مناسب می باشد. گروه اجتماعی همچون بانوان به عنوان عوامل هویت ساز در ایجاد فضایی خاص، در کنار گذر زمان و با توسل به عواملی همچون معماری، شرایطی ایجاد می کنند که در آن به نیازها خود دست یابند و بتوانند پاسخگوی خواسته های اجتماع باشند. بنابراین باید با ایجاد مکانی فرهنگی و مستقل، به فعالیت آنان در عرصه های اجتماعی کمک شود و عاملی باشد، تا آنان در جامعه احساس آرامش نموده و هویت های مطلوب اجتماعی و فرهنگی در آن ها شکل گیرد.

واژه های کلیدی: زنان، فعالیتهای اجتماعی، تعاملات، فضاهای شهری، معماری

۱- مقدمه

در عصر بروز تغییرات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و بوجود آمدن آگاهی های جدید نسبت به وجود تفاوت بین افراد و شرایط زندگی آنها در جوامع مختلف، زنان آگاهی هایی را نسبت به نحوه «ی بودن» و «و زن بودن» در جامعه، فضای معماری و شهری کسب کرده اند. زن ایرانی همچون سایر هم جنسانش در سراسر جهان چارچوبهای کهن را شکسته و در آن ارزشهای نوین و فضاهای ویژه ای را طلب میکند. با توجه به این مطلب که در شهرهای کنونی مکانهای فرهنگی مختص به بانوان به تعداد کم و با پراکندگی نامناسب در سطح شهر فعالیت میکنند، وجود فضاهایی که بتوانند عرصه حضور همگانی بانوان باشند، به وضوح احساس میشود فضاهایی که در آن بانوان بتوانند در محیطی بدون دغدغه به انجام فعالیتهای هنری، فرهنگی، تعامل و دیدار بپردازند. در کلیه ی جوامع خصوصاً جوامعی که دستخوش تغییرات اجتماعی سریع هستند، میبایست شرایطی را فراهم آورد که دیدگاهها و عملکردهای مختلف بتوانند بروز یابند و جامعه در هر لحظه امکان آزمون و آموختن را داشته باشد. تحقیقات جامعه شناسی شهری حاکی از این مطلب می باشد که در صورت ایجاد امکانات، زنان تمایلی چشم ناپوشیدنی به حضور در